

Indokolás

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Az áruk javításának előmozdítását célzó intézkedésekről és egyes fogyasztóvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) elfogadása *az áruk javítását előmozdító közös szabályok meghatározásáról, továbbá az (EU) 2017/2394 rendelet, valamint az (EU) 2019/771 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról szóló 2024. június 13-i (EU) 2024/1799 európai parlamenti és tanácsi irányelv* (a továbbiakban: Right to repair irányelv) nemzeti jogba történő átültetését szolgálja.

A Kormányrendelet célja az áru értékesítését követően a javítás, valamint az újrafelhasználás előmozdítása mind az eladó felelősségi körén belüli, mind pedig az azon kívüli hibák esetén.

Az értelmező rendelkezésekben meghatározott fogalmak ismertek a hazai jogban, ugyanakkor a Kormányrendelet bevezeti a javítószolgálat fogalmát, amely a javítási szolgáltatást nyújtó vállalkozások körét fedi le, amelyek kapcsolódhatnak akár a gyártóhoz, akár a forgalmazóhoz, vagy azoktól függetlenül is működhet.

A Kormányrendelet lehetővé teszi az európai javítási adtalap használatát, így a javítószolgálat a javítási szolgáltatás nyújtására vonatkozó szerződéskötést megelőző tájékoztatási kötelezettségét a Kormányrendelet 1. mellékletét képező európai javítási adatlapon (a továbbiakban: európai javítási adatlap) is teljesítheti. Az európai javítási adatlapnak tartalmaznia kell a fogyasztók javítási döntéseit befolyásoló fő paramétereket, például a hiba jellegét, az árat és azt az időtartamot, amelyen belül a javító vállalja a javítás elvégzését. Ha a javító kapcsolódó szolgáltatásokat, például szállítást is kínál, akkor fel kell tüntetni a szolgáltatások külön költségeit. Az európai javítási adatlapon egyértelműen és érthető módon kell tájékoztatást nyújtani a fogyasztók számára. Az európai javítási adatlap használata a fogyasztót segíti a különböző javítószolgálatok által kínált javítási szolgáltatások értékelésében és összehasonlításában, míg a javítószolgálat számára megkönnyítheti a javítási szolgáltatásokkal kapcsolatos tájékoztatás nyújtását – különösen igaz ez a mikro-, kis- és középvállalkozások esetén. A javítók tájékoztatásra vonatkozó jogi kötelezettségei az európai javítási adatlap helyes használata és kitöltése esetén teljesítettnek minősülnek. Az európai javítási adatlapot díjmentesen kell rendelkezésre bocsátani. Ha a javítószolgálat úgy dönt, hogy európai javítási adatlapot bocsát ki, annak tartalmát legalább 30 napig nem módosíthatja, és ha a fogyasztó elfogadja az abban meghatározott feltételeket, a javítószolgálat köteles a vállalt feltételek szerinti javítás elvégzésére.

Az áruk javításának ösztönzése a hibás teljesítésen kívüli esetekben is indokolt. Annak érdekében, hogy a még menthető áruk használatban maradjanak és a fogyasztók ilyen esetekben ösztönözve legyenek az áruk megjavíttatására, a Kormányrendelet a gyártó számára az uniós jogi aktusokban előírt javíthatósági követelmények vonatkozásában és az ott meghatározott időn át, javítási kötelezettséget ír elő. A javíthatósági követelményeket meghatározó uniós jogi aktusok körét a fogyasztóvédelemért felelős miniszter rendeletben határozza meg.

A javítást a gyártó díjmentesen és díjazásért egyaránt végezheti. Az előterjesztés lehetővé teszi a gyártó számára, hogy a fogyasztó használatára a javítás időtartamára csereárut ajánljon fel, amely árut a fogyasztó visszaküld, amint megkapja a javított árut. Annak érdekében, hogy a javítást a fogyasztóhoz lehető legközelebb végezzék el, a gyártó a teljesítéshez alvállalkozót is igénybe vehet.

Szintén a még menthető áruk használatban maradását és a javítás ösztönzését szolgálja az Kormányrendelet azon rendelkezése, amely szerint a gyártó az uniós jogi aktusokban előírt körben és időn át, olyan észszerű áron köteles hozzáférést biztosítani a pótalkatrészekhez és tartozékokhoz, amely nem képezi a javítás akadályát.

A gyártó szabadon hozzáférhető honlapon köteles elérhetővé tenni a javíthatósági követelménnyel érintett áru javításáért felszámítandó irányadó díjat.

A javíthatósági követelménnyel érintett áru javításának tényleges megvalósulását szolgálja az a tilalom, amely alapján a gyártó nem alkalmazhat olyan szerződéses kikötést, hardvert vagy szoftvertechnikát, amely akadályozza a javíthatósági követelmények hatálya alá tartozó áruk javítását. Emellett a független javítószolgálat azon jogát sem akadályozhatja a gyártó, amely szerint a független javítószolgálat a javítás során az eredeti alkatrészek mellett jogosult az általános termékbiztonsági szabályoknak egyébként megfelelő olyan alkatrész használatára, amely használt vagy utángyártott. A javítás akadályozásának tilalma nem vezethet a javíthatósági követelmények, a termékbiztonsági szabályok, vagy a szellemitulajdon-jog védelemének sérelméhez.

A Kormányrendelet szabályai értelmében a fogyasztó jogosult a gyártón kívüli más javítószolgálat javítási szolgáltatását igénybe venni, és ez nem érinti a gyártó javítási kötelezettségét a javíthatósági követelménnyel érintett áru vonatkozásában. Ezt erősíti, hogy tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősülhet az olyan kereskedői gyakorlat, amely a fogyasztókat megtévesztve azt a képzetet kelti, hogy az áru azért nem javítható, mert azt egy független javító, nem hivatásos javító vagy végfelhasználó korábban javította vagy vizsgálta.

Az Európai Unión kívüli gyártó esetén a javítási kötelezettségért való helytállásra, a javíthatósági követelménnyel érintett áru javításáért felszámítandó irányadó díj, valamint a javítási kötelezettség tartalmáról és lényegi elemeiről való díjmentesen elérhető tájékoztatásra a gyártó meghatalmazott képviselője, ennek hiányában az érintett áru importőre, ennek hiányában a forgalmazó köteles.

A javításra való ösztönzés érdekében az Európai Bizottság létrehoz és működtet egy európai online javítási platformot (a továbbiakban: az európai online platform), amely közös online interfészen alapuló nemzeti részekből áll, és amely lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy célzott keresést végezzenek a platform nemzeti részében regisztrált javítószolgálatok, valamint felújítottáru-eladók, hibás árut felújítás céljából megvásárló szereplők és közösségi alapú javítási kezdeményezések (a továbbiakban együtt: szolgáltatók) között. Az európai online platform a fogyasztó számára díjmentesen hozzáférhető, a szolgáltatók regisztrációja önkéntes.

Az európai online platform tagállami részei 2027. július 31-ig kezdik meg működésüket, ezért a vonatkozó rendelkezések hatályba lépésének ideje is ez a dátum.

Az európai online platformmal kapcsolatos tagállami feladatok ellátására a Kormányrendelet nemzeti kapcsolattartó pontként a Nemzeti Kereskedelmi és Fogyasztóvédelmi Hatóságot jelöli ki *a fogyasztóvédelmi hatóság kijelöléséről szóló 326/2024. (XI.14.) Korm. rendelet*

módosításával. A nemzeti kapcsolattartó pont a Bizottsággal való kapcsolattartás mellett a nemzeti részen történő regisztrációhoz való hozzáférésről is gondoskodik.

Az eladó felelősségi körébe tartozó hiba esetén a javítás előmozdítása érdekében a Right to repair irányelv módosította az (EU) 2017/2394 rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról, valamint az 1999/44/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2019/771 irányelvet (a továbbiakban: 2019/771. irányelv) is. A 2019/771. irányelv módosítása a fogyasztó és vállalkozás közötti, az áruk adásvételére, valamint a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések részletes szabályairól szóló 373/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet következő módosításait teszi szükségessé.

A hiba kijavítását ösztönző szabályként szerepel a Kormányrendeletben, hogy ha az áru szerződésszerűvé tétele kijavítással valósul meg, a kellékszavatosságra vonatkozó helytállási idő egyszer tizenkét hónappal meghosszabbodik. Ezzel összefüggésben a vállalkozás tájékoztatási kötelezettségének köre is bővül: a kellékszavatossági igény érvényesítése esetén a vállalkozás még az áru szerződésszerűvé tételét megelőzően köteles lesz tájékoztatni a fogyasztót nem csak a kijavítás és kicserélés közötti választás lehetőségéről, hanem arról is, hogy a fent hivatkozott szabály értelmében a kijavítás választása esetén 12 hónappal tovább köteles helytállni a vállalkozás a kellékszavatosság körében.

A fogyasztók támogatása és a javítás ösztönzése érdekében a vállalkozás – az adott árukategória sajátosságaitól függően – csereárut kölcsönözhet a fogyasztónak, például ha a javítást nem végzik el észszerű időn belül, vagy ha az jelentős kényelmetlenséggel jár. E csereáru felújított áru is lehet. A fogyasztó részére ideiglenesen kölcsönadott csereárut minden esetben díjmentesen kell rendelkezésre bocsátani.

A felújított áruk újrafelhasználását ösztönzi az a szabály, amely szerint jogorvoslatként alkalmazott csere és a fogyasztó kifejezett kérése esetén az eladó felújított árut is a fogyasztó rendelkezésére bocsáthat.